

Agresivno dijete - procjena

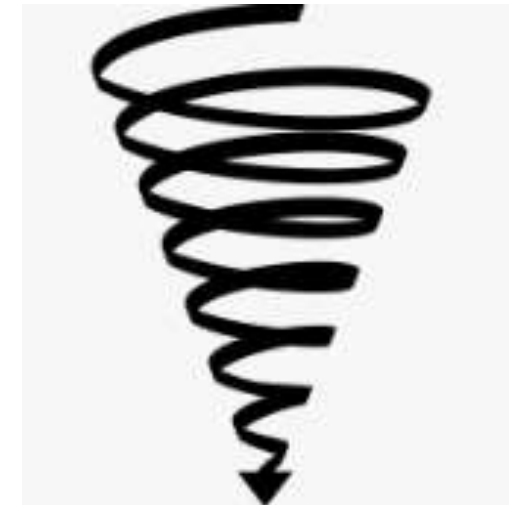
Predisponirajući
čimbenici
(biološki, psihološki,
socijalni)

Precipitirajući čimbenici
(okidači, stresori)

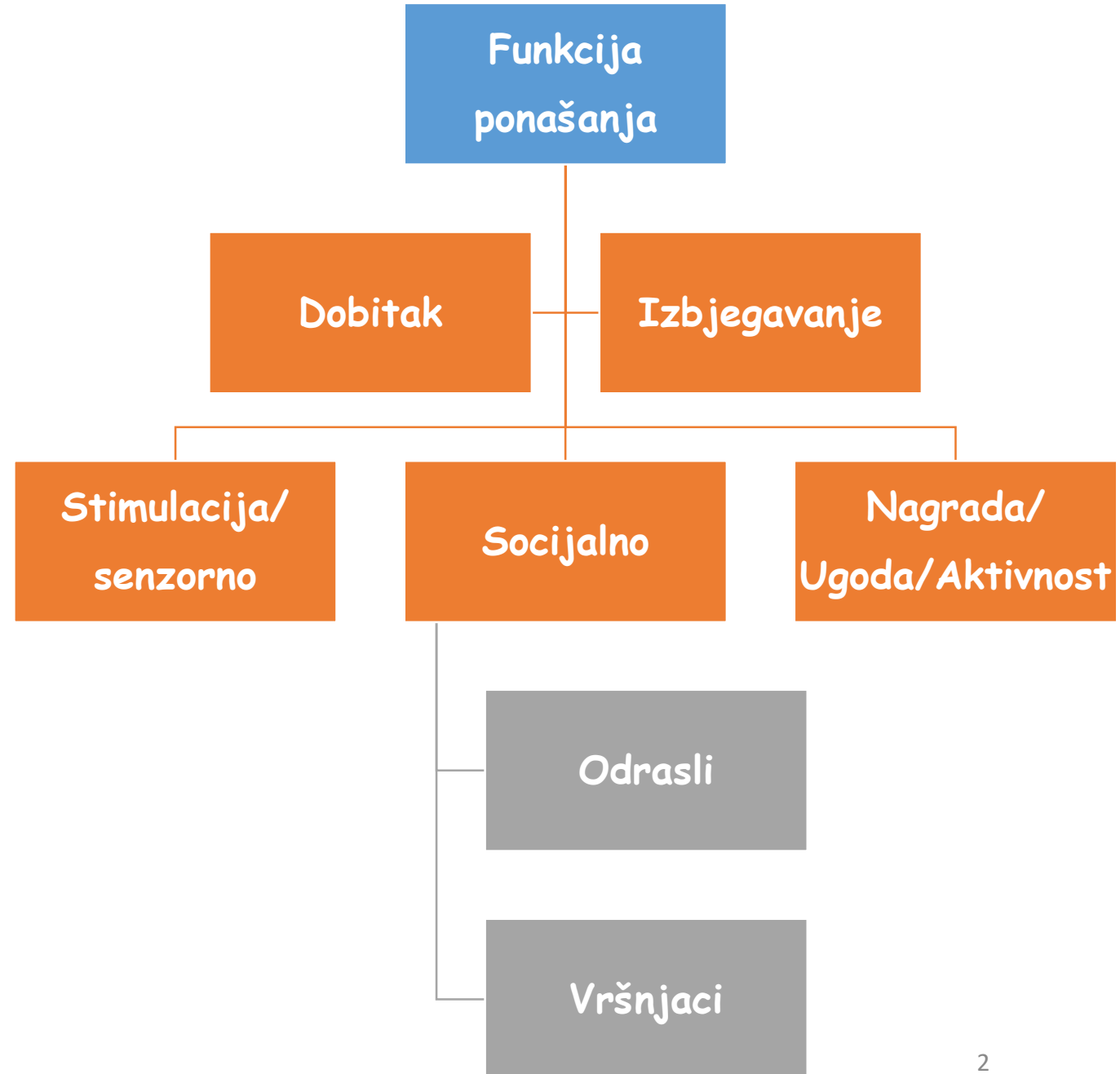

Podržavajući čimbenici
(biološki, psihološki,
socijalni)

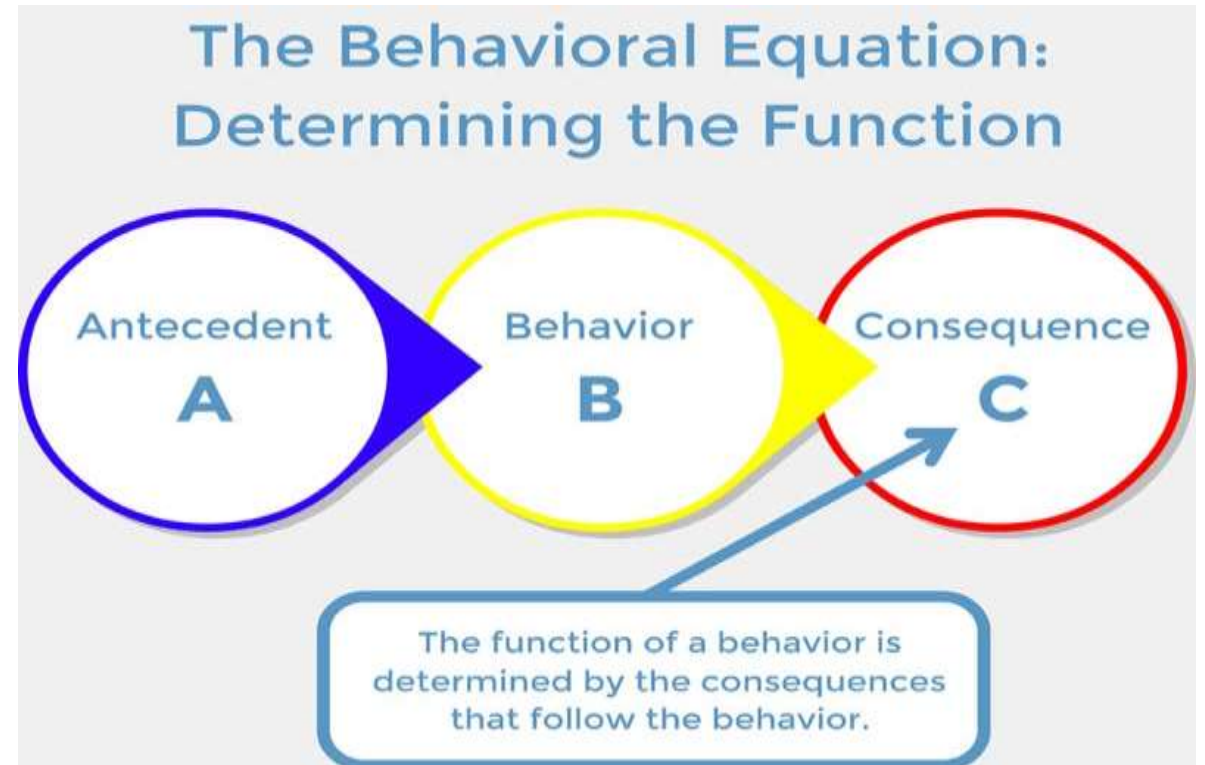
Agresivno dijete - Funkcionalna analiza ponašanja

Cilj: otkriti funkciju
agresivnog ponašanja
djeteta

Agresivno dijete - Funkcionalna analiza ponašanja

- Okidači (precipitirajući čimbenici, trigeri)
- Ponašanje
- Posljedice

Agresivno dijete - okidači (precipitirajući čimbenici, trigeri)

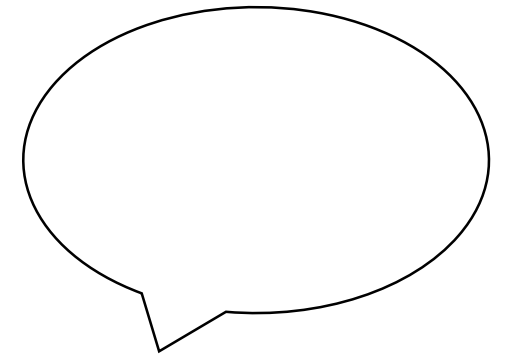
- Situacije
- Događaji
- Osobe
- Misli
- Osjećaji
- Umor, glad, hipo/hiperstimulacija
- Ne dobiva što želi
- Nemogućnost izražavanja potreba i želja
- Njegove granice su povrijeđene
- Premiještanje ljutnje
- Osjećaj nemoći
- Osjećaj nepovezanosti
- Osjećaj da ga se ne sluša i ne čuje
- Osjećaj povrijeđenosti
- Osjeća se tjeskobno

Agresivno dijete - ponašanje

Što radim kada sam ljut?

Što kažem u ljutnji?

Moja usta su vulkan

Agresivno dijete - posljedice i potkrepljenje

Pozitivno potkrepljenje

- burno reagiranje roditelja/odraslog kada dijete iskazuje neadekvatno ponašanje (ljutnju, neposluh, agresiju)
- dijete dobiva pažnju za neprimjereno ponašanje

Negativno potkrepljenje

- popuštanje roditelja/odraslog i ne inzistiranje na naredbi
- trenutno smanjuje ljutnju i agresiju djeteta, dijete ne mora izvršiti naredbu – dobitak za dijete

**Povećava vjerojatnost/
frekvenciju ponašanja**

Agresivno dijete - procjena

- Dijete
- Roditelji, obitelj
- Okruženje – vrtić, škola, vršnjaci, zajednica

- Predisponirajući, precipitirajući i podržavajući čimbenici
- Funkcionalna analiza ponašanja

Agresivno dijete - tretman

Individualizirani pristup:

- dob djeteta
- intelektualno funkcioniranje
- rizični i zaštitni čimbenici - temperament djeteta, obiteljsko okruženje, vrtić, škola...
- vrsta i težina mentalnog poremećaja
- sklonost djeteta i roditelja te dostupnost određenih oblika liječenja

**Uključiti
roditelje/obitelj/skrbnike**

Multimodalni pristup

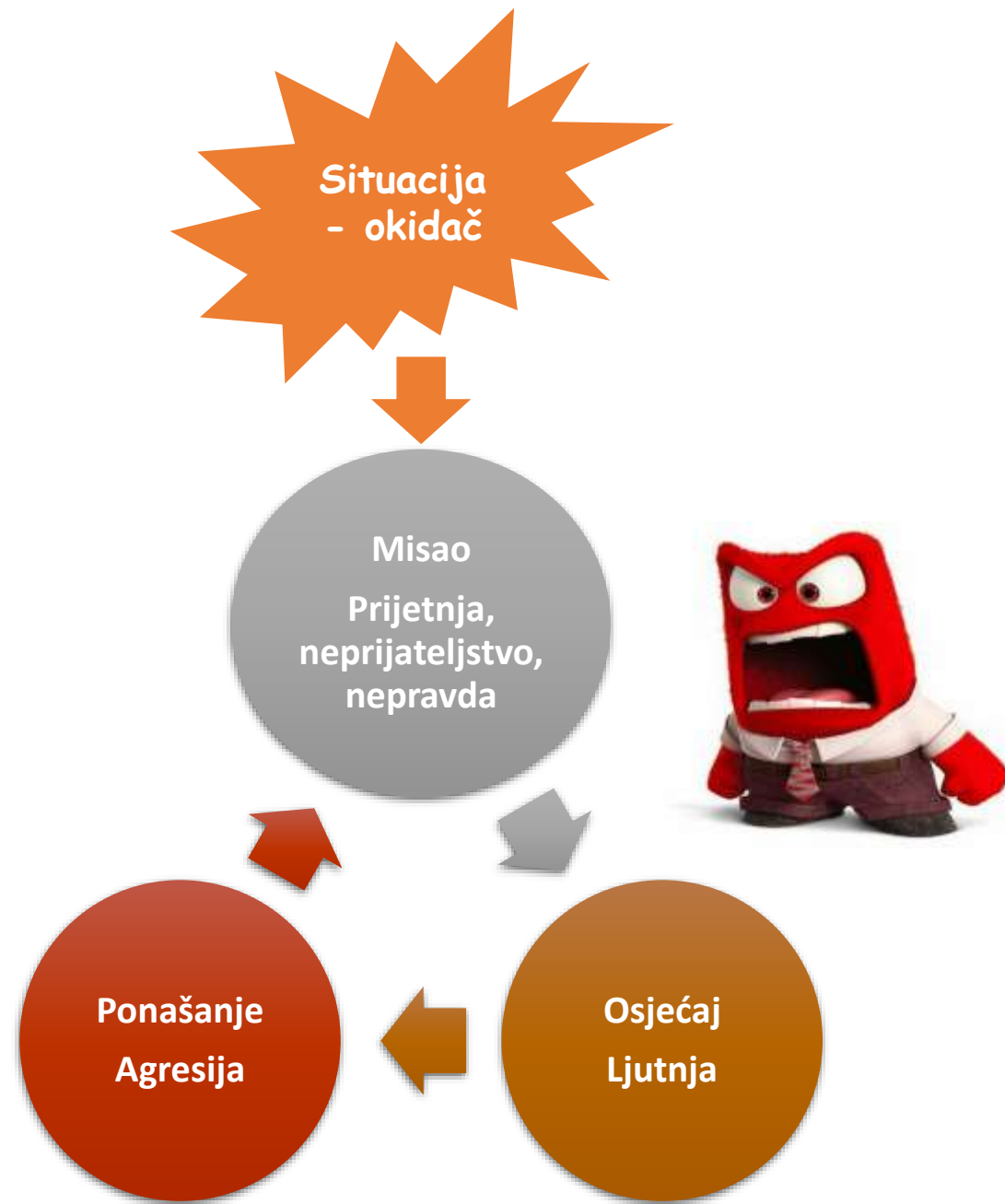
- Psihoedukacija
- Psihoterapija – individualna, grupna, obiteljska
- Farmakoterapija
- Kombinacija
- Druge tehnike i intervencije ovisno o vrsta i težina mentalnog i drugih poremećaja i uzrocima (intervencije CZSS, pravosuđe...)

Psihoedukacija - agresivno dijete

- dijete i roditelj
- normativni razvoj i poremećaj - simptomi, posljedice
- povezanost: misli – osjećaji – tjelesne reakcije – ponašanje

Agresivno ponašanje

- Što je agresija i kako nastaje?
- Što je ljutnja i kako nastaje?
- Moji okidači ljutnje
- Što ↑ ↓ moju ljutnju?
- Prednosti/nedostatci ljutnje/agresivnog ponašanja

Agresivno dijete - Rad s roditeljima/skrbnicima

Agresivno dijete - Rad s roditeljima/skrbnicima

Koterapeuti

- Uključenost roditelja povećava učinkovitost terapije
- Suradljivi roditelji, motivirani, bez značajnije psihopatologije
- Suraduju s terapeutom, slijede upute i podrška su djetetu

Kopacijenti (roditelji)

- zbog vlastitog distresa i/ili psihopatologije potrebno im je pružiti podršku i terapijske intervencije za njihove probleme
- teže surađuju ili ne surađuju

Agresivno dijete - Rad s roditeljima/skrbnicima

- **Strukturiranje dana** – planiranje i raspored aktivnosti, aktivnosti najaviti djetetu → osigurava djetetu predvidivost, sigurnost, stabilnost
- **Jasno i pravilno postavljanje pravila i granica** – obveze i slobodno vrijeme
- **Pravilno postavljanje zahtjeva**
- **Stupnjeviti zadaci** - veći zadatak podijeliti u manje korake (pospremiti igračke ili sobu)
- **Dosljednost** roditelja u primjeni pravila i granica
- **Poboljšanje roditeljska pažnje** – usmjerenost na pozitivna ponašanja djeteta
- **Validacija** osjećaja djeteta

Agresivno dijete - Rad s roditeljima/skrbnicima

- Unaprijed dogovoriti **posljedice** za izvršavanje i neizvršavanje naredbi
- **Potkrepljivanje** pozitivnog ponašanja
- **Učiti dijete prosocijalnom ponašanju** – modeliranje - biti primjer!
- **Rad na prednostima i sposobnostima djeteta** – slobodne aktivnosti
- **Zajedničko vrijeme** - pažnja, ugodne aktivnosti

Naredbe/zahtjevi roditelja/skrbnika/odgajatelja

- gledati dijete u oči
- dijete može i zna izvesti ono što se od njega traži
- kratke i direktne naredbe
- korake složenih radnji ili aktivnosti
- započeti ili odraditi zadatak s djetetom ako ga dijete radi prvi puta, kako bi se usmjerila pažnja djeteta i omogućio nadzor
- pohvaliti dijete za slušanje, trud i izvršavanje naredbi i suradnju

Roditelji:

- uvježbavati davanje naredbi
- neutralan ton glasa
- daje se djetetu do znanja što se od njega očekuje, ali također da pregovori i ucjene ne dolaze u obzir

Agresivno dijete - Rad s roditeljima

- **samokontrola roditelja** kod ljutnje i drugih neugodnih osjećaja
- **negativne mislima o odgoju djeteta ili doživljaju sebe kao roditelja** (npr. „*Ja to ne mogu, opet neću uspijeti, nemam šanse, opet će sve biti katastrofa, ja sam nesposoban odgajati ovo dijete, i dr.*“)
- **distorzije vezane uz dijete** (npr. „Ovo je dijete nemoguće...Nikad ništa od ovog djeteta.....“)
- **perfekcionizam** - ako roditelji traže da djeca neke obveze ili aktivnosti obave na „savršen način“ kako roditelji to rade
- **postavljati postepene i realne ciljeve sebi i djetetu** – greške kao prilika za učenje, a ne katastrofa

Agresivno dijete - Nesuradljivi roditelji

Suprostavljajući

- ne pružaju informacije o ponašanju djeteta kod kuće
- protive se procjeni i predloženim intervencijama
- ne smatraju da je dijete „krivo”, optužuju drugu djecu ili odrasle za agresiju njihovog djeteta
- često su hostilni, suprostavljaju se, sumnjičavi su i nisu motivirani za promjenu kod djeteta i njih samih

Nezainteresirani

- nezabrinuti zbog agresivnog ponašanja djeteta
- permissivni u odgoju
- ne sudjeluju u pokušajima škole i ostalih stručnjaka da se pomogne djetetu
- mogu čak smatrati da je štetno da dijete ide na tretman (stigma)

Zbunjeni

- ne razumiju zbog čega je ponašanje njihovog djeteta problematično
- teško sudjeluju u razgovoru vezanim uz problem djeteta
- okupirani su obiteljskim, financijskim, vlastitim zdravstvenim i drugim problemima zbog čega se ne mogu usmjeriti na potrebe djeteta

Timski pristup

Više susreta

Razvoj motivacije za suradnju

Agresivno dijete - BK tehnike za dijete

BKT agresivnosti kod djece

Događaj -
Podražaj

Socijalno-kognitivna
procjena

Korisniji način
razmišljanja

Uzbuđenje -
ljutnja

Tehnike
samokontrole

Agresija

Korisnije
ponašanje

Prednosti ljutnje/agresije

- normalan ljudski osjećaj
- funkcija - signal nepravdu
- motivira na određeno ponašanje

npr. kupimo novu igračku koja je pokvarena, osjećamo ljutnju koja nas motivira da se odemo u trgovinu i tražimo da je zamijene ispravnom

Nedostaci ljutnje/agresije

- problemi s vršnjacima
- gubitak prijatelja (“Nitko se više neće htjeti družiti sa mnom”)
- problemi s roditeljima, odgajateljima, učiteljima, policijom
- opomene, ukori...
- kratkotrajno rješenje
- ne dobije se ono što se želi postići

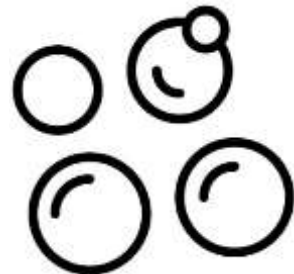

Agresivno dijete - okidači

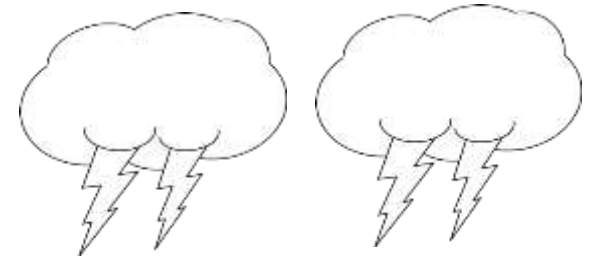
Moj gumb za
ljutnju

Coca cola
mjehurići

Što stvara oluju
u tebi?

Identifikacija osjećaja - Afektivna edukacija

- Prepoznavanje i imenovanje osjećaja

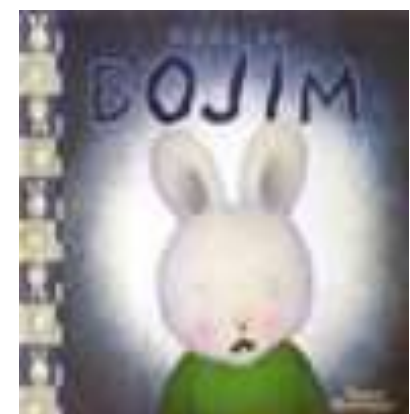
Mikroformulacije

- Povezivanje situacija i osjećaja
 - Povezivanje osjećaja i ponašanja
 - Povezivanje situacija i misli
 - Povezivanje misli, osjećaja i ponašanja
-
- Igre ili priče (biblioterapija)
 - Kroz neki lik iz igre, knjige, stripa, crtića, filma dijete prepoznaje najprije misli i osjećaje lika iz priče, a potom svoje

Prvi korak u samokontroli

Biblioterapija

Kartice i igre osjećaja

Kako se osjećaš sada?

